

გაუფონილებლობის გამო იმედა-
შვილს დაემართა ცხელება. მაგრამ
არც ამ აედმყოფობამ შეაშნა
იყი; ისე ისე დადიოდა სოფელ-
სოფელ, ერთჯერ დუქანშიაც შესუ-
ლიყო და იქ კინალამ ჭურჭელი სულ
არ დაემსხერიეთ; ბერიკაცი დაეჭირათ,
შინ წაეყვანათ და ძალის ძალად ჩა-
წვინათ ლოგინში. რამდენიმე დღის
შემდეგ ბერიკაცი სრულიად მორჩა.

დებუტატი; მღვდელის

გაგა დავით დამააშიძეს.

გაზეთ „მწყემსის“ მე-8-№-ში ეწე-
რა შენიშვნა მამა დებუტატის მღვდლის
დაეთ დამბაშიძისა, შესახებ იმერეთის
ეპარქიულის სამღვდელოთ დებუტატო
კრებისა, რომელიც მოხდა სამს აც.
რილს ამა მდგომარე წლისას. მს შე-
ნიშვნა შემტებოდა საკუთრად მე,
როგორც იმ კრების თავს-მჯდომარე-
სა. მე მინდოდა მიმეტა მამა დამბაში-
ძისთვის პასუხი წაკითხვისა - თანავე
იმ შენიშვნისა, მაგრამ შემაჩერა აქა-
მომდე იმ გარემოებამ, რომ იგი პირ-
დებოდა „მწყემსის“ მკითხველს ამ
კრების დაწელილებით მოქმედებაზედ
მომავალს №-ში მოლაპარაკებას. ვი-
ცადე შემდეგის ნომრის გამოსულობის,
მაგრამ ამ ნომერში ვერასფერი
ველარ ვარვე მ. დამბაშიძის დაპირე-
ბის შესახებ და ახლა მე შემოლოდ
ვაგებ პასუხს იმაზედ, რაც შენიშვნე-
ბი მამა დამბაშიძეს მოჰყობის თავის
„მწყემსში.“ მ. დამბაშიძე ამბობს
თავის შენიშვნაში: «ამ ცოტა ხანში
ჩენ მიეიღეთ იმერეთის ეპარქიის ზო-
გირთ დებუტატთაგან თითქმის ყველ-
ებით საკუთრად მის თაობა-
ზე, რომ სამღვდელოების ამ უკანას-
კნელს შეკრებილებაზედ არ დავისწა-
რი და არ მივიღო მონაწილეობა შე-
კრებილების გარდასაწყვეტ საქმეებში.»
ძალიან სასიმოვნოდ დამირჩებოდა,

რომ მამა დამბაშიძეს ერთი მაინც
ამისთანა საყვედურით საკუთრად წერილის
აეტორი დაესახელებინა თვეს „მწყე-
მსში.“ მე დარწმუნებულ ვარ, რომ
მ. დამბაშიძეს არა ვითარი წერილი
არ მიუღია არც ერთი მღვდლისაგან
და თუ მიიღო ერთი ან ორი წერი-
ლი, ან სიტყვეერად გარდასცეს ამდენ-
მავე ისინი იქნებოდენ იმ მღვდლებ-
თაგანი, რომელიც ჰყიქობდნ, რომ
ვითომც დამბაშიძის მეტს იმერეთის
სამღვდელოებაში არავის პროტო-
კოლის შედგენა კი არა, სიტყვის თქმაც
არ შეუძლიან. მრთის სიტყვით ეს
მღვდლები, უკეთუ დამბაშიძის სიტყ-
ვები არიან მართალი, იქნებოდენ
მისი საბლალობინოს მღვდლები, რო-
მელთაც გაზეთი იშვიათად წაუკით-
ხიათ გარდა დამბაშიძის „მწყემსისა“,
რომელთ იგიც ძალ დატანებით აქვთ
გამოწერილი და, შემხედვერეთ ამ გა-
ზეთის სტრიქონებისა, ჰერნიათ, ვი-
თომც მამა დამბაშიძე გენიოსი იყოს.
შოგელ კაცს, თუ სულ გაფუჭებული
არ არის ზერბით, აქეს თავმოყვარე-
ობა; მაგრამ ამ გვარი თავმოყვარე-
ობა მამა დამბაშიძეს სრულებით არ
უხდება. მე ახლაც დარწმუნებული
არა ვარ, თუ მ. დამბაშიძე ამ შენი-
შვნას ხუმრობით არა სწერს და უკე-
თუ იგი გულწრფელად ამბობს ყვე-
ლაფერს, იმ შემთხვევაში შეც გულ-
წრფელად ვიტყვი, რომ მას ნამდვილ
ჰერნია ესეთი თავმოყვარეობა. შო-
გელ ამ გვარ კაცს ჰერნია, ვითომც
მისი ბადალი კაცი არ მოიძებნებოდეს.
თუმცა კარაბალინები, ლოცვან-კალენ-
დრები და წმინდა სამოლის განსყიდ-
ვაზედ წიგნაკები ბევრი დაბეჭდა და
იგინიც ძალით გამოაწერინა. ეკ-
ალენისებს, მაგრამ ამით იგი გრილ-
სობას ვერ დაიმსახურებს. მ. დამბა-
შიძე ამბობს თავის შენიშვნაში საში-
ნელის განცვიფრებით სამღურავს მას-
ზე და არ მივიღო მონაწილეობა შე-
კრებილების გარდასაწყვეტ საქმეებში. (მითქმის სხდო-
მა გათვებული გვქონდა და ჟურნალს

ვადგენდი, როდესაც ლაშიბაშიძის გა-
მოგზავნილი წერილი მომცა ერთმა
მღვდლებმა და მოხვევა წაიკითხე უზ-
ლობაშიო. ამ წერილში ეწერა შეი-
ლი ავად მყავს და მე არა მცალიან
მანდ ამოსასელელათაო. მოკლეთ ში-
ნაარისი ამ წერილისა ეს გახდლათ.)
ზამოტებილი პასუხი უნდა მოგახსენო
მას, რომ მის წერილს არა ვითარი
მნიშვნელობა არა ჰქონდა; დებუტა-
ტები, როგორც მაშინ, ისე ყოველ-
თვის აკლდებიან რამოდენიმე, მაგრამ
თავს-მჯდომარეობის დროს, რომ არ
არავის მოუბეზრებია. ურილობაზედ
დებუტატები საკმაო რიცხვზედ მეტი
იყო და დამბაშიძე მაინც და მაინც
რაღა საჭირო იქნებოდა და მომეტე-
ბულად მისი წერილი ამასთანავე;
თვით იმ დღეს მ. დამბაშიძე
შეუთავისში იყო, ეს მე ნამდვილად
ვიცი და თუ მას შეილის ავადმყა-
რებობამ შეუთავისში მოსვლა ვერ დაუ-
შალა, ყრილობაზედ ამოსვლა მისი
რაღამ დაბრუოლა? მაგრამ აქაც იმა-
ლება, როგორც ზემოთ მოგახსენეთ,
კიდევ გადამეტებული თავმოყვარეობა
მას ეგონა, რომ მის მეტს კაცს ვერ
იშოვნილი სამღვდელოება და მას ხე-
ლით აიტაცებდენ და დასამდენ თავს-
მჯდომარეობა. წაგიხდათ, მამა დაეით,
თქვენი ფანდები. თქვენმა წერილმა
დაიგვიანა. ჩემს ამორჩევამის რომ
გამოგებზენათ, სამღვდელოება შეიტ-
ყობდა თქვენს შეუთავისში ყოფნას და
უზრადღებას მოგაქცევდათ; მაგრამ,
საუბედუროდ, იმ დროს მოვიდა თქვე-
ნი წერილი, როდესაც ყრილობას არა
ახსოვდა არსებობით თქვენ საღმე
მაშინ თუ არა. მამა დამბაშიძე ამ-
ბობს, ვითომ მე წესიერება არ და-
მეტეს სხდომაზედ. რა გასაკირავე
ლია, რომ დეკანოზები, ბლალობინე-
ბი და დაჯილდოვებული მღვდლები
მე ისე არ დამეტორინენ, როგორც
მე ნამდვილი ისე მოვიქცი და თუ
წაგიათხავთ, კანონიც ისე ბრძანებს,
და თქვენ-კი, მ. დაეით, თქვენს კაბი-
ნეთში ადგენდით სურეილისამებრ

შორაპნისა, კამილავკინი და კავალე-
რებიანი. მაგრამ არც აქეც უფრო ჟენერე,
როგორც თქვენთვის მოუტენისა ამა-
ბავი თქვენს მზეერავებს და გამაღმერ-
თებლებს. თქვენ რას ეძახით წესიე-
რების დაცვას? თუ იმაზედ ამობთ
რომ მღვდლებში გახურებული ლა-
პარაკი იყო, მე გიასუხებთ, რომ არ
ერთს ყრილობაში თქვენის თავს-მჯდო-
მარეობის დროს ამაზედ ნაკლები
ხრიანული არ ყოფილია და თქვენის
თავს-მჯდომარეობის დროს ყრილო-
ბა ერთმანეთს არ, ემგზავნებიან. აი
რისთვის: ამისთანა საინტერესო საგა-
ნი თქვენ არასოდეს არ შეგხვდებით;
გაისხენეთ, მამაო, თუ რა ყვირილი
და არეულობა იყო ხოლმე თქვენის
თავს-მჯდომარეობის დროს, როდე-
საც საქმე შეეხმადება სასწავლებლის
რომელიმე მოსამსახურე პირის ჯამა-
გირის მომატებას სამის თუმნიდგან
ათ თუმნიდის. და ეხლა ათ თუმან-
ზედ-კი არ გახდლათ ლაპარაკი, საქმე
ეხებოდა თითქმის ორმოცდა-ათი ათას
მანათის. ან შეიძლება თქვენ ეძახდეთ
წესიერების დაუცველობას, რომ მე
დებუტატები ისე არ ვაწვალე, რო-
გორც თქვენ აწვალებდით წინანდელს
სხდომებზედ. მე ერთს დღეს გავათა-
ვებინე ამ შესანიშნავი საგნის გარ-
დაწყვეტა და თქვენ-კი სამსა და ოთხს
დღეს სულ უბრალო საგანზედ ლა-
პარაკი ჰქონდა თქვენის სამღვდლოებას;
და ან შეიძლება იმაზედ მედუროლეთ,
რომ თქვენსავით ჩემს საუთარის ა-
ბინეტში არ შევაღინე, როგორც
მე შეუდინო იმ შენიან სურ-
ნალი და სამღვდელოებას ბრმად ხე-
ლი არ მოვაწერინე. პატოსნება ყურ-
ში ჩამიურჩეულებდა: როგორც უტე-
სობამ გარდასწყობობას, ის აქვე დაა-
გევას სხდომაზედ. რა გასაკირავე
ლია, რომ დეკანოზები, ბლალობინე-
ბი და დაჯილდოვებული მღვდლები
მე ისე არ დამეტორინენ, როგორც
მე ნამდვილი ისე მოვიქცი და თუ
წაგიათხავთ, კანონიც ისე ბრძანებს,
და თქვენ-კი, მ. დაეით, თქვენს კაბი-
ნეთში ადგენდით სურეილისამებრ

მტკიცებული თავის თანამდებობაზე;
იგი არის ამ თანამდებობის შემოლოდ
აღმასრულებელი. დიდი ხანიც გა-
ლავთ, რაც იგი ამ თანამდებობას ას-
რულებს, ასე რომ ქუთათურებმა მას
მეტ სახელად დამოუცელებლივ უწო-
დეს. რასაკერაველია, რომ იგი უმთავ-
რეს მონაწილეობას იღებდა ზემოხსე-
ნებულ მწერთა ერარმში. მან მაშინვე
იხმარა თავის გამოსახსნელი საშუალე-
ბა. რამდენიმე საათის განმავლობაში
და წმენდილ იქმა ქუთა ქალაქი, ქალაქის
ბალი, რომლის კარებთანაც კოტაცი
ჩატურული დესერტიკები იდგნენ, —
უბრალო ხალხი არ შემოუშეა-
თო! სამეფო სახლი ეზოთურთ
გაასეტაკეს. ასე წარმოიღებინეთ,
ქალაქის გარედ რომ ბალია, ეს-
რედ წმდებული და შერმართა და არ
ასე ლაზარების განმავლობას და სა-
მღვდლების გარემონად გამოიყენეთ
გარემონად იყო დაგვილი, რომ მარ-
გალიტის მარცვალი გაგვარდნოდათ,
არ დაკარგებოდა. აღარა სჯობდა-რა
ჩატური, წმინდად და გემორანად ჩა-
ტუროვოდა თავის გამოსახსნელი საშუა-
ლება. რამდენიმე საათის განმავლობაში
და წმენდილ იქმა ქუთა ქალაქი, ქალაქის
ბალი, რომლის კარებთანაც კოტაცი
ჩატურული დესერტიკები იდგნენ, —
უბრალო ხალხი არ შემოუშეა-
თო! სამეფო სახლი ეზოთურთ
გაასეტაკეს. ასე წარმოიღებინეთ,
ქალაქის გარედ რომ ბალია, ეს-
რედ წმდებული და შერმართა და არ
ასე ლაზარების განმავლობას და სა-
მღვდლების გარემონად გამოიყენეთ
გარემონად იყო დაგვილი, რომ მარ-
გალიტის მარცვალი გაგვარდნოდათ,
არ დაკარგებოდა. აღარა სჯობდ

